

"Europa" in Het Parool (21 januari 1963)

Source: Het Parool. Vrij Onverveerd. 21.01.1963. Amsterdam: Het Parool.

Copyright: (c) Het Parool

URL: [http://www.cvce.eu/obj/"europa"_in_het_parool_21_januari_1963-nl-31077bf2-86f7-4c6a-87bd-2041d272e858.html](http://www.cvce.eu/obj/)

Publication date: 17/09/2012

Europa (1)

Na de keizerlijke troonrede, die bij de Gaulle „persconferentie" heet, is het een dringende vraag geworden hoe nog kan worden voorkomen, dat Europa een periode van heilloze verwarring tegemoetgaat. In de nieuwe situatie is het in de eerste plaats nodig om de precieze betekenis van wat de Gaulle gezegd en bedoeld heeft vast te stellen. Er zijn in hoofdzaak twee soorten interpretatie mogelijk, één „tactische" en een „principiële".

Een tactische: de Gaulle heeft de druk tegen Engeland bewust opgevoerd ten einde nog in het laatste stadium van de onderhandelingen nadere concessies van de Britten te verkrijgen. De tekst van zijn rede laat voor deze interpretatie weinig ruimte.

Een tweede tactische mogelijkheid is deze: de Gaulle heeft zich met zijn rede niet tot Engeland of Europa gericht, maar tot de Verenigde Staten. In dezelfde rede waarin hij de toelating van Engeland tot de EEG leek af te wijzen, heeft hij opnieuw de noodzaak van een Frans-nationale kernwapenpolitiek uiteengezet. Het kan dus zijn bedoeling zijn geweest om de Amerikanen te verstaan te geven dat hij mogelijk bereid is zijn verzet tegen Englands toetreding op te geven, indien de Amerikanen eindelijk volle steun verlenen aan het tot stand komen van het onafhankelijke Franse atoomwapen en vervolgens Frankrijk die plaats geven in de strategie-bepaling van het Westen waarop het al jaren recht meent te hebben.

Dat zou dan verklaren waarom de Gaulle zijn rede hield, kort nadat in Nassau gebleken was hoe de Amerikanen denken over de atomaire illusies van hun bondgenoten. Het zou tevens verklaren waarom Engeland juist na Nassau, waar het zijn atomaire onafhankelijkheid opgaf, voor de Gaulle geen serieuze partner meer is in een onafhankelijk Europees systeem tussen Oost en West, In deze opzet zou Engeland of van geen betekenis of zelfs een Amerikaans paard van Troje zijn.

Wanneer deze interpretatie de juiste is, zouden we hier te maken hebben met een werkelijk nietsontziende hardheid in een poging om de Frans-nationale doeleinden te bereiken. De Duitsers hebben daarvoor een woord: „Rücksichtslosigkeit". — De tekst van de Gaulle's rede maakt deze interpretatie niet onmogelijk. Toch lijkt zij niet in ieder opzicht waarschijnlijk, omdat de Gaulle in dit soort zaken eerder principieel en visionair is of althans wenst te zijn dan tacticus. Het tactische is hem weliswaar niet vreemd, maar daar waar hij zich manifesteert als de incarnatie van Frans verleden en Franse toekomst, pleegt het beneden zijn waardigheid te zijn. De kans is daarom groot dat aan de Gaulles woorden niet teveel gedeut moet worden, maar dat zij ongeveer betekenen wat zij zeggen. In dat geval moet van zijn rede ongeveer het volgende worden gezegd. Van alle argumenten die de Gaulle tegen de toelating van Engeland te berde heeft gebracht was er geen enkel nieuw. Precies dezelfde redenen golden al ten tijd van Englands aanvraag om lidmaatschap.

Het is spijtig dat de Gaulle het oirbaar heeft geacht zeer geruime tijd te doen onderhandelen over een doel, dat hij klaarblijkelijk helemaal niet wil bereiken. De feitelijke voortgang van de onderhandelingen in Brussel rechtvaardigde de verwachting dat binnen niet te lange tijd een akkoord zou kunnen worden bereikt. Over de beginselen bestaat wel overeenstemming. Het ging nog om een aantal, niet eenvoudige maar oplosbare, modaliteiten. Klaarblijkelijk heeft de nabijheid van een mogelijk resultaat de Gaulle gedwongen nu eindelijk te zeggen wat hij wil — nadat hij er veel te lang in geslaagd was een oprecht en duidelijk antwoord op de fundamentele vraag te vermijden, en verstopperij te spelen achter de technische details van de onderhandelingen.

Juist nu de communistische druk op Europa wat lijkt af te nemen acht de Gaulle het ogenblik gekomen de kansen op grotere westelijke eenheid te doorkruisen. Gezien tegen de achtergrond van de Oost-Westverhouding is dat bijzonder bedenkelijk. Waarschijnlijk zal Chroesjtsjew zich aangemoedigd voelen zijn „coëxistentie-politiek" voort te zetten, die immers heel wat geschikter lijkt om het Wesen tot onenigheid te verleiden dan de door de Chinezen voorgestane krachtpatserspolitiek. Voor geen van de Nato-partners is het verheffend om te zien dat de Gaulles politiek aldus de Sowjet-Unie in de kaart speelt.